

Na osnovu čl. 9. i 11. Zakona o standardizaciji ("Službeni list SRJ", br. 30/96, 59/98, 70/2001 i 8/2003) i člana 2. stav 3. Uredbe o načinu izrade i donošenja tehničkih propisa i vođenja registra tih propisa ("Službeni list SRJ", br. 4/97), ministar za unutrašnje ekonomske odnose donosi

PRAVILNIK

O OZNAČAVANJU UPAKOVANIH NAMIRNICA NAMENJENIH ZA ISHRANU ODOJČADI I MALE DECE

**(REGULATIONS About labeling of packed food intended for feeding infants and
young children)**

(Objavljen u "Sl. listu SCG", br. 4 od 28. januara 2005)

Član 1.

Ovim pravilnikom propisuje se označavanje upakovanih namirnica namenjenih za ishranu odojčadi i male dece, koje su bez dalje prerade namenjene potrošačima ili objektima javne ishrane, kao i predmeta opšte upotrebe koji služe za pakovanje, transport, serviranje u upotrebu hrane namenjene za ishranu odojčadi i male dece.

Član 2.

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom pravilniku imaju sledeće značenje:

- "odojče" je dete do navršenih dvanaest meseci starosti;
- "mlađe odojče" je dete do navršenih šest meseci starosti;
- "starije odojče" je dete od šest do navršenih dvanaest meseci starosti;
- "mala deca" su deca od dvanaest do navršenih trideset i šest meseci starosti;
- "isključivo dojenje" je ishrana deteta samo majčinim mlekom neposrednim sisanjem, bez dodavanja druge hrane ili tečnosti, osim vitamina, mineralnih dodataka ishrani ili lekova koji se ne daju na flašicu;
- "zamena za majčino mleko" je svaka namirnica namenjena za ishranu odojčadi i male dece koja se u promet stavlja kao potpuna ili delimična zamena za majčino mleko;
- "formula mleko za mlađu odojčad" (infant formulae) je dijetetska namirnica specijalno formulisana za odojčad tako da u potpunosti zadovolji njihove nutritivne potrebe u prvih šest meseci starosti;
- "formula mleko za stariju odojčad" (follow on formulae) je dijetetska namirnica specijalno formulisana za odojčad stariju od šest meseci, kao potpuna ili delimična zamena za majčino mleko, tako da može biti potpuni ili delimičan tečan obrok njihove ishrane u periodu postepenog prelaska na porodičnu ishranu;
- "dopunska hrana" je svaka namirnica ili zgotovljena hrana od više namirnica, koja je namenjena za stariju odojčad i malu decu kao dopuna majčinom mleku ili formula mleku;
- "dopunska hrana od žitarica za stariju odojčad i malu decu" je dijetetska namirnica na bazi žitarica namenjena za ishranu starije odojčadi i male dece;
- "obogaćena dopunska hrana za odojčad i malu decu" je posebno formulisana dijetetska namirnica koja sadrži sastojke koji mogu da nedostaju u uobičajenoj ishrani stanovništva, tako da je pogodna za ishranu određenih kategorija odojčadi i male dece;

- "posebne formule za odojčad" su specijalno formulisane dijetetske namirnice na bazi mleka ili soje namenjene za ishranu odojčadi sa posebnim zahtevima, kao što su prevremeno rođena deca, deca sa malom telesnom masom, deca sa alergijama i sl., koje se privremeno ili trajno primenjuju umesto majčinog mleka;
- "formula i hrana za posebnu medicinsku namenu za odojčad i malu decu" su posebno prerađene i formulisane dijetetske namirnice, namenjene za potpunu ili delimičnu ishranu odojčadi i male dece pod medicinskim nadzorom, sa ograničenom, smanjenom ili poremećenom sposobnošću unosa, varenja, apsorpcije, metabolizma ili izlučivanja namirnica ili pojedinih njihovih sastojaka, ili sa drugim medicinski određenim nutricionim zahtevima koji ne mogu da se zadovolje modifikacijom normalne ishrane, upotrebom drugih dijetetskih namirnica ili njihovom kombinacijom;
- "predmeti opšte upotrebe" su: flašice, cucle, čaše, kašičice, činije, tanjiri i slično, kao i ambalaža za pakovanje, transport, skladištenje i distribuciju namirnica namenjenih za ishranu odojčadi i male dece;
- "informacije za majke i druge zainteresovane potrošače, ustanove i organizacije koje se odnose na namirnice" su: informacije namenjene za informisanje građana putem oglašavanja i drugih vidova promocije, uključujući pisane materijale, kao što su brošure, leci, novine, elektronski mediji i usmena obaveštavanja putem seminara, televizijskih emisija, obrazovnih programa za majke, buduće majke, ustanove i organizacije;
- "stručne informacije" su informacije koje su zasnovane na naučno dokazanim saznanjima, priznatim od domaće i međunarodne stručne javnosti i koje stručni timovi proizvođača i distributera ili druga pravna i fizička lica, izrađuju za proizvođače i distributere namirnica sa namerom da zdravstvene radnike i zdravstvene ustanove informišu o sastavu i tehnološkim postupcima primenjenim u proizvodnji namirnica.

Član 3.

Oznaku "formula mleko za mlađu odojčad" može imati dijetetska namirnica koja ispunjava zahteve propisane pravilnikom o uslovima u pogledu zdravstvene ispravnosti dijetetskih namirnica koje se mogu stavlјati u promet. Formula mleko za mlađu odojčad mora na deklaraciji ispod naziva namirnice imati oznaku "formula mleka pogodna za ishranu odojčadi do šest meseci starosti". Veličina slova ne može biti manja od 3 mm .

Član 4.

Namirnice koje se stavlјaju u promet sa oznakom "formula mleko za mlađu odojčad" iza reči "važne napomene", u istom vidnom polju u kome se nalazi naziv namirnice, neto-količina i rok upotrebe, sadrže sledeće navode slovima čija veličina ne može biti manja od 2 mm :

- 1) dojenje (bez dodavanja vode ili drugih namirnica) je najbolji način ishrane za decu do šest meseci starosti;
- 2) odluka majke da ne doji svoje novorođenče je štetna po njegovo zdravlje, a jednom doneta odluka teško se menja;
- 3) nijedna namirnica, uključujući i posebno formulisane proizvode, ne može da obezbedi sve sastojke koje ima majčino mleko i koji se na pravi način mogu obezbediti samo dojenjem;
- 4) namirnica se može koristiti samo uz savet zdravstvenih radnika koji su kvalifikovani da se brinu o zdravlju odojčeta i koji su nezavisni od proizvođača hrane za odojčad i malu decu;
- 5) dojenje, uz upotrebu dopunskih namirnica, treba nastaviti i posle šest meseci do kraja

druge godine starosti deteta.

Član 5.

Formule mleka za odojčad ne mogu imati u nazivu oznaku "humanizovano", "slično majčinom" ili sličnu oznaku.

Oznake "adaptirano formula mleko za odojčad" i "formula mleko za odojčad" mogu imati dijetetske namirnice koje ispunjavaju zahteve propisane Pravilnikom o uslovima u pogledu zdravstvene ispravnosti dijetetskih namirnica koje se mogu stavljati u promet.

Član 6.

Namirnice koje se stavljaju u promet sa oznakom "Formula mleko za odojčad stariju od šest meseci i malu decu, dopunska hrana od žitarica za stariju odojčad i malu decu, obogaćena dopunska hrana za stariju odojčad i malu decu" iza reči "važne napomene", u istom vidnom polju u kome se nalazi naziv namirnice, neto-količina i rok upotrebe, sadrže sledeće navode slovima čija veličina ne može biti manja od 2 mm :

1) dojenje treba nastaviti i posle navršenih šest meseci do kraja druge godine starosti deteta;

2) uz majčino mleko postepeno treba uvoditi namirnice koje se uobičajeno koriste u porodičnoj ishrani. Uvođenje pojedinih namirnica u ishranu odojčeta starijeg od šest meseci treba da preporuči zdravstveni radnik koji je kvalifikovan da se brine o zdravlju odojčeta i malog deteta i koji je nezavisan od proizvođača hrane za odojčad i malu decu.

Član 7.

Oznaku "hrana za bebe", "hrana za odojčad" ili slične oznake mogu imati samo namirnice: "formula mleko za mlađu odojčad", "formula mleko za stariju odojčad", "dopunska hrana od žitarica za stariju odojčad i malu decu" i "obogaćena dopunska hrana za odojčad i malu decu".

Član 8.

Na deklaraciji namirnice ne mogu biti navedena svojstva koja nisu zasnovana na stručnim i naučnim informacijama, koja bi majke i druge zainteresovane potrošače mogla da dovedu u zabludu.

Namirnice koje se koriste u uobičajenoj ishrani, kao što su konzumno mleko, mineralna voda, sokovi, čajevi i slično, ne mogu na deklaraciji imati oznake: "pogodno za ishranu odojčeta", "pogodno za ishranu beba", "pogodno za ishranu majki koje doje" i sl.

Član 9.

Namirnice namenjene za ishranu odojčadi i male dece moraju imati uputstvo o načinu pripreme obroka na srpskom jeziku i jednostavno za razumevanje, kao i crtež, odnosno skicu koja bliže objašnjava tekst uputstva. Uputstvo sadrži upozorenje: ako se obrok ne priprema u skladu sa uputstvom, rizikujete da oštetite zdravlje deteta".

Član 10.

Nije dozvoljeno isticanje slike odojčeta, majke i deteta i drugih slika i crteža na namirnici "zamena za majčino mleko", koje majku ili zainteresovanog potrošača mogu dovesti u zabludu.

Član 11.

Flašice za hranjenje odojčadi i male dece moraju imati iza reči "važne napomene", u istom vidnom polju u kome se nalazi naziv proizvoda, slovima čija veličina ne može biti manja od 2 mm , sledeće navode:

- 1) isključivo dojenje je najbolji način ishrane za decu od rođenja do navršenih šest meseci starosti. Dojenje, uz upotrebu dopunske hrane, treba nastaviti i posle šest meseci do kraja druge godine starosti deteta. Dojenje štiti dete od proliva i drugih bolesti;
- 2) hranjenje flašicom može negativno uticati na dojenje deteta;
- 3) strogo pridržavanje uputstva za čišćenje i sterilizaciju je veoma važno za zdravlje deteta;
- 4) opasno je ostaviti dete da se samo hrani flašicom;
- 5) hranjenje flašicom i produženi kontakt sa zaslađenim tečnostima, formulama i hranom može prouzrokovati teža oštećenja zuba deteta.

Flašice za hranjenje odojčadi i male dece moraju imati uputstvo o načinu čišćenja i sterilizacije, koje mora biti na srpskoj jeziku, jednostavno za razumevanje, kao i crtež, odnosno skicu koja bliže objašnjava tekst uputstva.

Član 12.

Cucle za umirivanje odojčadi i male dece - "cucle varalice" moraju imati iza reči "važne napomene", u istom vidnom polju u kome se nalazi naziv proizvoda, slovima čija veličina ne može biti manja od 2 mm , sledeće navode:

- 1) korišćenje cucle - "cucle varalice" može negativno uticati na dojenje deteta;
- 2) strogo pridržavanje uputstva za čišćenje i sterilizaciju je veoma važno za zdravlje deteta.

Cucle za umirivanje moraju imati uputstvo o načinu čišćenja i sterilizacije, koje mora biti na srpskom jeziku, jednostavno za razumevanje, kao i crtež, odnosno skicu koja bliže objašnjava tekst uputstva.

Član 13.

Pisani, audio i vizuelni informativni i edukativni materijali koji se bave ishranom odojčadi i koji su namenjeni trudnicama i majkama odojčadi i male dece ili članovima njihovih porodica, treba da daju jasna obaveštenja o sledećem:

- 1) prednostima dojenja;
- 2) ishrani majki i pripremama za dojenje i njegovo održavanje;
- 3) negativnim efektima delimične ishrane flašicom za hranjenje odojčadi i male dece;
- 4) teškoćama da se jednom doneta odluka da se ne doji promeni;
- 5) pravilnoj upotrebi formule, kada je upotreba formule neophodna za ishranu.

Informativni materijal koji sadrži obaveštenja o upotrebi "formule", treba da ima navode koji se odnose na socijalne i finansijske implikacije njene upotrebe, zdravstvene rizike neodgovarajuće hrane ili načina ishrane i posebno, zdravstvene rizike neodgovarajuće upotrebe "formule" i ostalih "zamena za majčino mleko". Ovakvi materijali ne mogu da

sadrže slike, tekstove, nazive i zaštitne znakove proizvoda "zamena za majčino mleko" i predmeta opšte upotrebe, koji bi majku ili zainteresovanog potrošača mogli dovesti u zabludu.

Član 14.

Ovaj pravilnik stupa na snagu po isteku šest meseci od dana objavljivanja u "Službenom listu SCG".

Br. 4/2002-047/2004-001

24. januara 2005. godine, Beograd

Ministar za unutrašnje ekonomske odnose Amir Nurković, sr

<http://www.podaci.net/z1/2121796/P-ounnio02v0504.html>, accessed 12/1/2016